

ZDENĚK KUDEĽKA

KORRESPONDENCE ČESKÝCH VÝTVARNÝCH
UMĚLCŮ JOSEFU ŠÍMOVI ST. Z DOBY
PŘED R. 1891 DO R. 1927 (1928)

Ve Státním archivu v Brně je pod signaturou G 67/1-2 uložena korespondence Josefu Šímovi st., malíři, profesoru kreslení na české vyšší průmyslové škole v Brně a správci lidovědného oddělení Františkova Zemského musea. Podstatnou část těchto písemností tvoří dopisy a lístky českých výtvarných umělců, jež nebyly dosud uveřejněny. Tento materiál je na jedné straně příspěvkem k poznání života a díla jednotlivých umělců, na druhé straně i k poznání kulturního života v Brně, který byl přibližně do roku 1918 věcí spíše osobní než spolkové iniciativy; podíl Josefa Šímy st. se v této souvislosti jeví jako podstatný. V neposlední řadě je část korespondence — soubor Španielových dopisů — také příspěvkem k biografii Josefa Šímy ml.

Korespondence, zahrnující 109 dopisů, 9 korespondenčních lístků a 1 zálepku, je uspořádána abecedně, u jednotlivých autorů pak chronologicky. Většinou je otisknuta ve výtahu, in extenso, popřípadě zkráceně jsou uveřejněny pouze dopisy významných umělců a dopisy se závažným obsahem. Jediná výjimka je učiněna u dopisu č. 8 (L. Marold), a to pro autorovu svéráznou dikci. Při zpracování korespondence byly východiskem ediční zásady uveřejněné ve Věstníku čs. akademie věd LVI z roku 1948. Pravopisná úprava byla provedena podle zásad Pravidel českého pravopisu z roku 1966.

Ponevadž jde o příležitostný archivní nález, který je svou povahou vzdálený mému odbornému zájmu, uveřejňuji jej bez poznámek.

1 Václav Jícha (1)

1. prosince 1909, ze Strážnice do Brna. Poděkování za Studie. Připravuje se na pražskou výstavu v únoru a v březnu 1910, kam pošle asi 135 prací. O tom, že Sdružení pořádá vánoční výstavu v Prostějově, dále v Kijevě a v Krakově. O korespondenci s Jurkovičem.

Dopis — 1 dvojlíst (17,5×25,5 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

2 Václav Jícha (2)

25. května 1913, ze Strážnice do Brna. Žádá o přimluvu ve věci obsazení místa ředitele měšťanské školy v Nedvědicích.

Dopis — 1 dvojlíst (17,8×24 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

3 Václav Jícha (3)

13. září 1917, ze Sarajeva do Brna. Různé drobné zprávy a sdělení soukromé povahy.

Dopis — 1 dvojlíst (21,7×29,5 cm), psaný tužkou na třech stranách. Bez obálky.

4 Václav Jícha (4)

7. října 1917, ze Sarajeva do Brna. Různé drobné zprávy a sdělení soukromé povahy.

Dopis — 1 dvojlíst (21,7×29,5 cm), psaný tužkou na třech stranách. Bez obálky.

5 Miloš Jiránek

11. května 1910, z Prahy do Brna. O chystané souborné výstavě Zdeňky Vorlové-Vlčkové

a o svém názoru na její tvorbu. V souvislosti s tím odmítá uspořádat [společnou?] výstavu v Brně. O cenách některých svých grafických listů.

Dopis — 1 dvojlíst (17,4×22,5 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

Vážený pane profesore,

spěchám odpovědět Vám i p. prof. Vlčkovi, jehož dopis obdržel jsem včera. Omlouvám se p. Vlčkovi, že neujižu jeho čestného pozvání pro nedostatek času; Vám příznám zcela důvěrně, že jako druhý důvod a rozhodující přistupuje obava, že bychom k činnosti pí Vorlové-Vlčkové, dle toho, co jsem z ní sledoval, nemohl zaujmouti stanovisko, jaké asi ode mne očekáváte.

Vím, že souborná výstava může přinést nejedno překvapení a zkorigovati úsudek získaný časem z nahodilých poznatků, ale přece nevěřím, že by mohlo dojít k zásadní změně názorů; fyziognomie umělce se sice vypracovává a prohlubuje právě tak, jako tvář člověka, ale není možno, aby — promiňte banálnímu příkladu — stal se z bruneta blondýn. Chci tím říci, že i umělecký profil pí Vorlové je dnes jistě už pevně ustálen a že by mi její výstava nepověděla mnoho nového.

To jest ovšem vysvětlení zcela důvěrné, jen pro Vás, pane profesore; uhodnete, že by mne lákalo vidět svoji výstavu, jak u Vás působí, a že odmítám nerad příležitost tak vhodnou; ale nechci se vydat v situaci tak obojetnou, kde bych nemohl dát otevřený výraz svému přesvědčení.

K moji grafice: zasklené listy jsou neprodejny; dřevoryt i oba lepty po 5 K, litografie V kuchyni, které zbývá již jen několik exemplářů (tisknu nejvýš 40—50 tisků), po 15 K, litografie V kovárně 10 K.

Děkuji Vám, vážený pane profesore, upřímně za všechno, co jste učinil pro moji výstavu a přeji Vám i sobě aspoň tolik úspěchu, jaký jsme si dohromady zasloužili.

Poroučím se Vám v účtě dokonale

Miloš Jiránek

Praha 11-V-910.

6 Ludvík Kubá

16. července [února ?] 1910, z Poděbrad do Brna. Žádost o zaslání obrazu Jablůň pro chystanou výstavu Vzdělávacího spolku v Poděbradech.

Korespondenční listek, psaný tužkou.

7 Otakar Kubín

23. dubna [února ?] 1911, z Prahy do Brna. Různá sdělení z pražského výtvarného života. O výstavě portrétů z 18.—19. století, kterou připravuje.

Dopis — 1 dvojlíst (16,2×16,5 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

Vážený pane profesore!

Pamatuji se ještě určitě, že jsem Vám dlužen dopis, ve kterém mám Vám sdělit členství Švabinského v K. P. U. Doufám však, že se proto na mne nehoršíte, že jsem toho nezjistil. Kdykoliv jsem se se Švabinským sešel, tedy vždy jsem na to zapomněl. Do schůzí nechodil a proto doufám, že mně tímto odpustíte.

Ptáte se mne, zda-li zůstanu na též místě zde v Praze, a tu Vám sděluji, že dosud nevím nic určitého, neboť je mi třeba o tom zprávu dáti (...) p. Dokoupilovi, jež [sic!] mne sem poslal a jež o mne dosud se stará. Můj plán životní je ovšem zcela něco jiného a proto asi jasně vidíte, že tihnu od školy místo abych k ní nějak poután byl. Dám však zprávy ihned, jak budu vše určitě vědět.

Konečně ptáte se mne, co nového a tu doufám, že snad víte, že já a Kubišta jsme znovu členy „Mánesa“. Museli jsme tak, neboť nebylo nám možno snášet despotické jednání p. Fillovo. Vám snad částečně bude známá povaha jeho, jež nijak nemá v sobě stopy umělce. Dovedl intrikou a pod rouškou společné práce těžiti z nás a proto ho musel za to tento zlý osud potkat. Dnes má snad jenom Šaldu při sobě a ten až pozná, s kým má co jednat, tedy jistě i on poměr svůj k němu upraví. Dnes je jisto, že spolek, jež [sic!] oni na truc „Mánesa“ zakládají, nebude mítí trvání. Nejsou vázání ideou, ale pokoutou 500 K za vystoupení. Já ovšem nemám se nikterak strachovat hrůz, jež snad teď na mne přijdou, neboť byl jsem z jejich strany vyzvaný ku první výstavě, jež [sic!] měli pořádat a jež měla být dle jejich slov representáční. Tím mně dali vysvědčení a podniknou-li co proti mně, tedy budou hrát s otevřenou kartou a na tu každý jistě prohrá.

Nyní připravuji pro „Mánesa“ na prosinec výstavu starých portretistů ze stol. 18.—19., a to do let šedesátých. A tu bych Vás prosil, kdybyste věděl o nějakém portrétu, byste byl té laskavostí a dal mně o něm vědět. Nemám dosud z Brna ani jeden a vím, že bylo tam dosti dobrých lidí, jichž práce tam přece zůstaly. Bude-li výstava mítit souvislosti, tedy uděláme i monografii. Bude to jistě stát za to, neboť máme zde tolik pěkných věcí a nikdo o nich ani neví. Původně jsem pracoval na té věci s Jiránkem, teď jsem sám a těším se z každého sebe-menšího objevu.

Srdečně Vás zdraví a stojí k Vaším službám Vás
Praha 23. 4. [II. ?] 1911.

O. Kubín

§ Luděk Marold

[Před 1891], z Paříže do Jaroměře [?]. O svém pobytu v Paříži, o stycích s českými umělci.
Dopis — 1 dvojlíst (21×13 cm), psaný inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.

Milej Tápko!

Leone, na mě si ani nespomeneš, na všichni strani píšeš, i básně (prase), ale pro mě nemáš řádku. Co děláš, proč už nejsi tu, jestli nenamalovals nějak ten tableaux tam u Vás, tak ať už si zde, tadí je bošski, hochu povídám krásně. Já jsem se ještě nezařídil, bydím v hotelu, ale v čupr hotilku na place Pigalle, všechno čistí, dole velice elegantní restaurant, večere 2,25 fr., ráno jdu k Hynaisovi, zustanu tam celi den, večer jdu domu, obléknu se, jdu dolu do restaurantu, večerím, něgdí už na mně čeká Eugenie, potom holt jdeme někam spolu, na ten chantan nebo do Eremitage, Boulevard Clychu, tam přijde Hynais, někdy Brožík, Vácha, Luboč [?] aj. a to se camrá, feš zábi choděj kolejn, někdi si náká přisedne a tak to jde furt dál. Věř, tak spokojenej jsem nebyl už dlouho. Vochr [?] jel večer na Kampagne i se Ženíškem. K Makovskejm skoro už ani nejdu. Co tam mám dělat, samej Krejčí, Liskor [?] je přič, k holkám si nesedám, to víš, znáš mě. Její láska mě se zdá už přestala ke mě tlouci, jdu tam něgdý pátek na večeri. Dělal jsem sebou dva viletí — při posledním jsme jezdili na voslech, mimovolně pořád moje duše byla u Tebe, odpust, musel jsem si ulevit ten starej vtíp. Přijed už a odstěhuj se tam k nám, to je věru krásná čtvrt, veselá a příjemná, až pojeděš do Prahy, vem Wurzla sebou, chce prej přijet. Tak Tě

Nezapomeň tabák, moulo!

L. Marold

Rue Frochot 3, pré place pigalle.

9 T. František Šimon (1)

12. ledna 1909, z Paříže do Brna. K návrhu na obálku katalogu své výstavy, pořádané toho roku společně s Otakarem Španielem v Brně. Současně posílá návrh. O plakátu na výstavu, jehož jednoduchý náčrt připojuje. O chystaném zaslání svých leptů na výstavu a jejich seznamu.
Dopis — 1 dvojlíst (20,5×26,2 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

10 T. František Šimon (2)

15. ledna 1909, z Paříže do Brna. Posílá seznam leptů na chystanou výstavu v Brně. Poznámky k seznamu, který je níže otištěn.

Dopis — 1 dvojlíst (20,5×26,2 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

Připojen seznam leptů na dvou listech téhož rozměru:

* 1. Podobizna sochaře Španiela, černý lept (dále: č. 1.), 30 K. — 2. Démonická hlava, barevný lept (dále: b. 1.), 30 K. — 3. Podobizna mé ženy, č. 1., 25 K. — 4. Podobizna sochaře B. Kafky, č. 1., 25 K. — 5. Pařížské silhouety, b. 1., 40 K. — 6. Ve větru u moře, č. 1. - suchá jehla, neprodejné. — 7. Londýnská ulice, č. 1. - suchá jehla, neprodejné. — 8. Nocturno z Brug I., b. 1., 40 K. — 9. Nocturno z Brug II., b. 1., 20 K. — 10. Kanál v Brugách, č. 1., 30 K. — 11. V kavárně, č. 1., 20 K. — 12. Slunný den u moře, b. 1., 50 K. — 13. Před církevní, b. 1., 50 K. — 14. Prodavač odlitků, b. 1., 40 K. — 15. Z mořských lázní, b. 1., 30 K. — 16. Malý restaurant, b. 1., 50 K. — 17. Z Hyde Parku v Londýně, b. 1., 50 K. — 18. Pouliční vetešník, b. 1., 50 K. — 19. Květinářka, b. 1., 50 K. — 20. Normandský trh, b. 1., 50 K. — 21. Pařížští pouliční knihkupci, b. 1., 50 K. — 22. Pláž v Ostende, b. 1., 30 K. — 23. „Bric-à-brac“, b. 1., 50 K. — 24. Ptáčník, b. 1., 50 K. — 25. Quartier Latin v Paříži, b. 1., 50 K. — 26. Palazzo di Desdemona, b. 1., 40 K. 27. „Hradčany“, z alba Prahy, b. 1., autorský tisk. — 28. Zátíši, z Hradčan z alba Prahy, b. 1., autorský tisk. — 29. Kluziště, z alba Prahy, b. 1., autorský tisk. — 30. Motiv od Helmových mlýnů, z alba Prahy, b. 1., autorský tisk. — 31. Ozdobný květ, mezzotinta, 50 K. — 32. Pont Neuf v Paříži, č. 1., 20 K. — 33. Traghetto v Benátkách.

č. 1., 30 K. — 34. Logietta v Benátkách, č. 1., 25 K. — 35. Nábřeží v Paříži, č. 1, 25 K. — 36. Accident, č. 1., 10 K. — 37. Prodavač jmelí (novoročenka), č. 1., neprodejné. — 38. Laguna v Benátkách, č. 1., 30 K. — 39. Piazza del Erbe ve Veroně, č. 1., 25 K. — 40. Avantura, č. 1., 25 K. — 41. Vetešník, č. 1., 20 K. — 42. Jelení příkop v Praze, č. 1., 25 K. — 43. Praha (Karlův most), č. 1., 30 K. — 44. Riva Schiavoni v Benátkách, č. 1., 25 K. — 45. Seina v Paříži, č. 1., 25 K. — 46. Gd [sic!] Canal v Benátkách, č. 1., 25 K. — 47. Podobizna sochaře Mařatky, č. 1., neprodejné. — 48. Podobizna vlastní, č. 1., 25 K. — 49. Rekonvalescentka, dřevoryt, 40 K. — 50. V kavárně (Americaine), monotyp, 70 K. — 51. Španělská tanečnice při toaletě, monotyp, 50 K. — 52. Velké boulevardy v Paříži, b. l., 50 K.

* Tisknuto v omezeném počtu na holandském papíře. Mimoto 10 tisků na japonském starém papíře a na pergamentu. Ceny na pergamentu jsou o 40 % (přibližně) vyšší a na starém japonském papíře o 25 % než ceny v katalogu uvedené.

11 T. František Šimon (3)

1. února 1909, z Paříže do Brna. K formátu a úpravě katalogu, s jednoduchým náčrtem. Od-povídá obšírně na dotaz o technice barevného leptu, popřípadě o dalších grafických technických s přihlédnutím ke své tvorbě. O tom, že rád přenechá své lepty na splátky a o věnování jednoho leptu adresátovi podle vlastního výběru.

Dopis — 3 dvojlisty (20,5×26,2 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

12 T. František Šimon (4)

3. února 1909, z Paříže do Brna. Sdělení biografických údajů, patrně v souvislosti s katalogem chystané výstavy v Brně.

Dopis — 1 list (24,4×16,2 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

Velevážený pane!

Dovoluji si Vám na přání Vaše sdělití některá biografická data, pokud měla nějakou důležitost v mém životě a dráže umělecké. Tuším, že každá pořádná biografie začíná narozením, tak tedy i moje: narodil jsem se v květnu roku 1877 v Železnici u Jičina. Dětství své proběhl jsem asi jako všechny jiné děti a málo záležel na tom, jestli jsem ve škole mival z kreslení 1 a z nábo-ženství 3. Opravdový, uvědomělý život a zájem o umění výtvarné počal vlastně v době, kdy jsem býval na akademii umění. Vstoupil jsem k prof. M. Pirnerovi a obsolvoval jsem též v jeho speciálce akademii v roce 1900. Svému učiteli vděčím rozhodně za mnohé a mnohé pokyny teoretické a za dobrý vliv mravní. Za času studií na akademii podnikl jsem několik cest, hlavně o prázdninách, jako do Bosny, Dalmácie, Černé Hory a severní Itálie. Po absolvování akad.[emie] obdyl jsem si 1 rok vojenské služby a pak počal jsem samostatně pracovat.

V roce 1901—1902 obdržel jsem Hlávkovo cestovní stipendium do Itálie. Dojel jsem tehdy až do Florencie, na kteréžto cestě jsem se poprvé setkal s přítelem Španielem. V Itálii jsem pilně studoval staré mistry a prohlížel vše historické a krásné, co v italských městech je, avšak ku samostatné práci jsem se téměř nedostal.

Druhé stipendium Hlávkovo obdržel jsem na cesty do Paříže a Londýna. Jel jsem tehdy společně s nejlepšími mými přítelem Bötti[n]gerem a tato cesta dala mému životu a umění nový dobrý směr. Francouzské umění a celý velkoměstský život zde působily na mne silně a vzbuzo-valy ve mně chuť a touhu po práci. Byly mi otevřeny jaksi oči. Rozhodl jsem se brzy usaditi se zde v Paříži, a na jaře roku 1904 jsem se definitivně do Paříže přestěhoval. Zde jsem též začal doopravdy se zabývat grafikou a provádím ji dodnes vedle malířství.

Že jsem v Paříži zcela spokojen a že doufám zde ještě dlouho pobýti, netřeba podotýkati.

Uvádím jen, že od roku 1898 jsem členem Mánesa a mimoto členem jiných korporací jako Hagenbundu ve Vidni, Société de la gravure en couleurs, Société de la gr. [avure] en noir a Société du Salon d'Automne v Paříži.

To myslím, že je tak v hlavních obrysech vše. Vyberte prosím z toho, co za vhodné uznáte.

V dokonalé úctě Vám oddaný

T. F. Šimon.

Paris 3./2. 09.

13 T. František Šimon (5)

22. února 1909, z Paříže do Brna. K brněnské výstavě. Zasílá prodané lepty. O případném zhotovení desky pro prémii brněnského Klubu. Další drobná sdělení.

Dopis — 3 listy (26,7×20,7 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

14 T. František Šimon (6)

10. března 1909, z Paříže do Brna. *Různé zprávy. Zhotoví lept pro prémii brněnského Klubu.*
Dopis — 1 list (26,7×20,7 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

15 T. František Šimon (7)

13. března 1909, z Paříže do Brna. *Drobné zprávy v souvislosti s končící brněnskou výstavou a s chystanou další. Uvedena adresa odesílatele: Paris, Rue Humboldt 25.*
Korespondenční lístek, psaný inkoustem.

16 T. František Šimon (8)

24. března 1909, z Paříže do Brna. *Podpisuje smlouvu s brněnským Klubem na vypracování premiového leptu. Popisuje jeho námět. Piše do Chrudimi arch. Posílá.*
Dopis — 1 list (26,7×20,7 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

17 T. František Šimon (9)

12. dubna 1909, z Paříže do Brna. *Poděkování za výšivky, které přinesl Španiel výměnou za darované lepty. Potvrzuje převzetí 282,72 franků za zhotovení premiového leptu. Přiložen děkovaný dopis jeho ženy Vilmy.*
Dopis — 1 dvojlíst (20,7×13,3 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.

18 T. František Šimon (10)

19. dubna 1909, z Paříže do Brna. *Posílá první tři premiové tisky, jeden z nich s věnováním. Drobné zprávy.*
Dopis — 1 dvojlíst (20,7×13,3 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.

19 T. František Šimon (11)

10. září 1909, z Paříže do Brna. *O své cestě Holandskem a o úmyslu vrátit se na delší dobu do Amsterodamu. O čtrnáctidenním pobytu v Praze a o chystaném grafickém díle věnovaném Praze. Další drobné zprávy.*
Dopis — 1 dvojlíst (20,7×13,3 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.

20 T. František Šimon (12)

28. listopadu 1909, z Paříže do Brna. *Poděkování za věnování publikace, kterou mu předal Španiel.*
Dopis — 1 dvojlíst (20,7×13,3 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.

21 T. František Šimon (13)

23. dubna 1910, z Paříže do Brna. *Různé drobné zprávy. Do konce května chce dokončit dílo o Praze.*
Korespondenční lístek, psaný inkoustem.

22 T. František Šimon (14)

16. srpna 1910, z Černotína u Hranic do Brna. *O příjezdu na Moravu a o pobytu u dr. Šindlera. Do Brna přijedou 19. nebo 20. t. m. a dovolí si vyhledat adresáta.*
Dopis — 1 list (21,7×14,7 cm), psaný inkoustem na jedné straně. Bez obálky.

23 T. František Šimon (15)

1. dubna 1912, z Velké do Brna. *Lituje, že se nebude moci ujmout paní Vorlové-Vlčkové, poněvadž v době jejího příjezdu nebude v Paříži. V této souvislosti zmínky o Strimplovi, Štefánkovi a Kupkovi. Uvádí adresy některých hotelů a doporučuje pro paní Vorlovou-Vlčkovou dvě školy. O pobytu ve Velké a o své práci zde.*
Dopis — 1 dvojlíst (21,2×16,5 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

24 T. František Šimon (16)

3. ledna 1917, z Prahy do Brna. *Různé drobné zprávy.*
Dopis — 1 dvojlíst (22,4×14,4 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.

- 25 T. František Šimon (17)
27. února 1917, z Prahy do Brna. Drobné zprávy. Uvedena adresa odesílatele: Dejvice, Alešova 3. Korespondenční lístek, psaný inkoustem.
- 26 T. František Šimon (18)
18. dubna 1917, z Prahy do Brna. Různá drobná sdělení.
Dopis — 1 dvojlíst (20×16,2 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.
- 27 T. František Šimon (19)
13. června 1917, z Prahy do Brna. Různá drobná sdělení a zprávy.
Dopis — 1 dvojlíst (19,3×14,3 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.
- 28 T. František Šimon (20)
19. února 1917, z Prahy do Brna. Posílá kolekci čtrnácti grafických listů k prodeji a připojuje jejich seznam.
Dopis — 1 dvojlíst (22,7×14,4 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.
- 29 T. František Šimon (21)
12. července 1917, z Prahy do Brna. Drobné zprávy.
Dopis — 1 dvojlíst (23×14,5 cm), psaný inkoustem na jedné straně. Bez obálky.
- 30 T. František Šimon (22)
30. září 1917, z Prahy do Brna. Drobné zprávy.
Dopis — 1 dvojlíst (18,5×14 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.
- 31 T. František Šimon (23)
16. ledna 1918, z Prahy do Brna. Drobné zprávy.
Dopis — 1 dvojlíst (18,5×14 cm), psaný inkoustem na jedné straně. Bez obálky.
- 32 T. František Šimon (24)
9. května 1918, z Prahy do Brna. O chystané první výstavě Sdružení českých umělců-grafiků „Hollar“ u Topiče 15. května. O svém podílu na její přípravě a o tom, že po dlouhé době začal opět svou grafickou činnost. Další drobné zprávy.
Dopis — 1 dvojlíst (18,5×14 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.
- 33 T. František Šimon (25)
29. listopadu 1923, z Prahy do Brna. Drobné zprávy. O neutěšené hospodářské situaci výtvarných umělců.
Dopis — 1 list (26,2×20,7 cm), psaný inkoustem na jedné straně. Bez obálky.
- 34 Otakar Španiel (1)
20. prosince 1904, z Paříže do Brna. O svém pobytu v Paříži a o tamější situaci v uměleckém životě.
Dopis — 1 dvojlíst (21,5×13,8 cm), psaný inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.
- 35 Otakar Španiel (2)
20. října 1905, z Paříže do Brna. Posílá katalog Salónu, na kterém též vystavuje. O účasti na dalších výstavách v Mnichově, na Kladně a ve Vídni. Různá sdělení soukromé povahy.
Dopis — 2 dvojlísty (18,3×13,8 cm), psané inkoustem na šesti stranách. Bez obálky.
- 36 Otakar Španiel (3)
27. prosince 1905, z Paříže do Brna. Různá sdělení. O Kubínově pobytu v Paříži.
[...] Mám zde společníka u sebe, malíře Kubína, Moraváka, který sem přijel tak nazdarbůh. Vzhledem k rozsáhlosti nynějšího ateliéru vzal jsem jej ke mně, abych mu umožnil práci [...]
Dopis — 3 dvojlísty (18,3×13,8 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

37 Otakar Španiel (4)

28. ledna 1907, z Jaroměře do Brna. O svém pobytu v Jaroměři a své současné práci. Různá sdělení.

Dopis — 2 dvojlisty (18,1×13,3 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

38 Otakar Španiel (5)

18. února 1907, z Jaroměře do Brna. Posílá dva soutěžní návrhy na plaketu knížete Liechtenštejna. O dalších pracích. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (17,4×11,1 cm), psaný inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.

39 Otakar Španiel (6)

27. dubna 1907, z Jaroměře do Brna. O výsledcích soutěže na plaketu knížete Liechtenštejna. O své práci. Různá sdělení.

Dopis — 2 dvojlisty (17,1×13 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

40 Otakar Španiel (7)

23. prosince 1907, z Paříže do Brna. Různá sdělení ze soukromého a uměleckého života.

Dopis — 1 dvojlíst (17,7×11,3 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

41 Otakar Španiel (8)

15. února 1908, z Paříže do Brna. Odesílá Janssenovu a Štefánikovu plaketu. O důvodech, proč se nezúčastní výstavy jednoty. O možnosti uspořádat na podzim společně T. F. Šimonem výstavu v Brně.

Dopis — 2 dvojlisty a 1 list (17,8×11,4 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

42 Otakar Španiel (9)

2. dubna 1908, z Paříže do Brna. O chystané podzimní výstavě v Brně.

Dopis — 2 dvojlisty (17,7×11,4 cm), psané inkoustem na sedmi stranách. Bez obálky.

43 Otakar Španiel (10)

12. listopadu 1908, z Paříže do Brna. O novém termínu chystané výstavy v Brně a o podmínkách výstavy.

Dopis — 2 dvojlisty (20,5×13,1 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

44 Otakar Španiel (11)

7. prosince 1908, z Paříže do Brna. O chystané únorové výstavě v Brně. Spolu se Šimonem přijímají adresátův návrh, aby se stali členy Klubu přátel umění v Brně.

Dopis — 2 dvojlisty (20,5×13,1 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky. Do dopisu vložen dvojlíst z téhož dne, adresovaný Klubu přátel umění v Brně a týkající se chystané výstavy.

45 Otakar Španiel (12)

27. prosince 1908, z Jaroměře do Brna. O chystané únorové výstavě v Brně. O svých pracích. Různá sdělení.

Dopis — 3 dvojlisty (17,4×13,4 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

46 Otakar Španiel (13)

2. ledna 1909, z Jaroměře do Brna. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (17,6×13,5 cm), psaný inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.

47 Otakar Španiel (14)

5. ledna 1909, z Jaroměře [?] do Brna. K brněnské výstavě. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (21,1×13,7 cm), psaný inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.

48 Otakar Španiel (15)

9. ledna 1909, z Jaroměře do Brna. K plakátu brněnské výstavy.

Korespondenční listek, psaný inkoustem.

49 Otakar Španiel (16)

15. ledna 1909, z *Jaroměře do Brna. K brněnské výstavě. Různá sdělení, mj. zmínka o Kupkovi.*
Dopis — 2 dvojlisty (21,1×13,7 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

50 Otakar Španiel (17)

21. ledna 1909, z *Jaroměře do Brna. O materiálu pro katalog brněnské výstavy. Různá sdělení.*
Dopis — 1 dvojlist (21,1×13,7 cm), psaný inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.

51 Otakar Španiel (18)

27. ledna 1909, z *Jaroměře do Brna. Odesílá materiál pro brněnskou výstavu a přikládá seznam prací pro katalog.*

Dopis — 2 dvojlisty (21,1×13,7 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

52 Otakar Španiel (19)

29. ledna 1909, z *Jaroměře do Brna. K brněnské výstavě. Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist (21,1×13,7 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

53 Otakar Španiel (20)

1. února 1909, z *Jaroměře do Brna. Odesílá požadované biografické údaje. O své nové práci.*

Dopis — 1 dvojlist (17,4×13,5 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

54 Otakar Španiel (21)

9. ledna 1909, z *Jaroměře do Brna. Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist (21,2×13,7 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

55 Otakar Španiel (22)

[Duben] 1909, z *Jaroměře do Brna. Různá sdělení. Zmínka o Úprkové cestě do Krakova a o své návštěvě u Kubína.*

Dopis — 1 dvojlist a 1 list (17,5×13,6 cm), psané inkoustem na čtyřech stranách. Bez obálky.

56 Otakar Španiel (23)

25. dubna 1909, z *Paříže do Brna. O cestě do Paříže. O zájezdu do Chartres společně se Šimonem. O pražském setkání s Kupkou a Štursou. Poměry v Mánesu. Různá sdělení.*

Dopis — 2 dvojlisty a 1 list (21,1×13,6 cm), psané inkoustem na devíti stranách. Bez obálky.

57 Otakar Španiel (24)

[Konec dubna nebo začátek května] 1909, z *Paříže do Brna. Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist a 1 list (18,2×13,5 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

58 Otakar Španiel (25)

[Květen] 1909, z *Paříže do Brna. Souhlasí se Šimovým návrhem zhotovit pomětní desku P. Křížkowského pro Filharmonickou besedu v Brně.*

Dopis — 2 dvojlisty (20,7×13,2 cm), psané inkoustem na všech stranách.

59 Otakar Španiel (26)

20. května 1909, z *Oraville do Brna. Různá sdělení, převážně soukromé povahy.*

Dopis — 3 dvojlisty (18,2×13,5 cm), psané inkoustem na jedenácti stranách. Bez obálky.

60 Otakar Španiel (27)

24. května 1909, z *Paříže do Brna. Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist (20,8×13,1 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

61 Otakar Španiel (28)

4. čeruna 1909, z *Paříže do Brna. O své práci. Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist (18,2×13,4 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

62 Otakar Španiel (29)

17. října 1909, z Paříže do Brna. *Různá sdělení, převážně soukromé povahy. O své práci.*

Dopis — 3 listy (27×20,8 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

63 Otakar Španiel (30)

15. listopadu 1909, z Paříže do Brna. *Různá sdělení.*

Dopis — 2 dvojlisty (20,2×13,2 cm), psané inkoustem na sedmi stranách. Bez obálky.

64 Otakar Španiel (31)

26. listopadu 1909, z Paříže do Brna. *Různá sdělení.*

Korespondenční lístek, psaný inkoustem,

65 Otakar Španiel (32)

21. prosince 1909, z Paříže do Brna. *Různá sdělení.*

Dopis — 3 dvojlisty (17,8×13,2 cm), psané inkoustem na deseti stranách. Bez obálky.

66 Otakar Španiel (33)

20. ledna 1910, z Paříže do Brna. *O své práci. Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist (20,7×13,2 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

67 Otakar Španiel (34)

23. února 1910, z Paříže do Brna. *Různá sdělení.*

Korespondenční lístek, psaný inkoustem.

68 Otakar Španiel (35)

14. dubna 1910, z Paříže do Brna. *Různá sdělení, převážně soukromé povahy. O své práci.*

Dopis — 2 dvojlisty (17,7×11,5 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

69 Otakar Španiel (36)

9. června 1910, z Paříže do Brna. *Různá sdělení. O zamýšlené cestě do Čech.*

Dopis — 1 dvojlist (20,8×13,4 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

70 Otakar Španiel (37)

18. června 1910, z Paříže do Brna. *Různá sdělení.*

Dopis — 1 dvojlist (20,8×13,4 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

71 Otakar Španiel (38)

29. září 1910, z Jaroměře do Brna. *O návrhu na pomník paní Šimové, vypracovaném společně s architektem Fultnerem. O své další práci.*

Dopis — 1 dvojlist (17,4×13,4 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

72 Otakar Španiel (39)

15. listopadu 1910, z Jaroměře do Brna. *Různá sdělení. O své práci. Odesílá kolekci svých prací na výstavu medailí v New Yorku.*

Dopis — 2 dvojlisty (17,6×11,5 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

73 Otakar Španiel (40)

12. prosince 1910, z Paříže do Brna. *O zamýšleném nákupu jeho prací Moderní galerií v Praze. Různá sdělení.*

Dopis — 2 dvojlisty (21,7×13,7 cm), psané inkoustem na šesti stranách. Bez obálky.

74 Otakar Španiel (41)

12. ledna 1911, z Paříže do Brna. *O své práci a názorech na současné umění.*

Dopis — 2 dvojlisty (17,8×13,7 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

75 Otakar Španiel (42)

6. února 1911, z Paříže do Brna. O své práci. Moderní galerie v Praze od něho zakoupila jedenáct plaket. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (17,8×13,6 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

76 Otakar Španiel (43)

11. února 1911, z Paříže do Brna. O práci na pomníku paní Šimové.

Dopis — 1 dvojlíst (17,8×13,6 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

77 Otakar Španiel (44)

[Únor] 1911, z Paříže do Brna. Různá sdělení. O své práci. O setkání s Bourdellem.

Dopis — 2 dvojlísty (17,8×13,6 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

78 Otakar Španiel (45)

28. února 1911, z Paříže do Brna. O své práci. O poměrech v pražském Mánesu.

Dopis — 1 dvojlíst (21,2×16,5 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

79 Otakar Španiel (46)

[Březen?] 1911, z Paříže do Brna. O účasti na výstavě Mánesa v Praze. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (21,2×16,5 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

80 Otakar Španiel (47)

21. května 1911, z Paříže do Brna. O své práci.

Dopis — 2 dvojlísty (17×13,5 cm), psané inkoustem na sedmi stranách. Bez obálky.

81 Otakar Španiel (48)

[Červen] 1911, z Paříže do Brna. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (20,1×12,6 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

82 Otakar Španiel (49)

7. června 1911, z Paříže do Brna. Různá sdělení. O situaci v Mánesu.

Dopis — 2 dvojlísty (20,1×12,7 cm), psané inkoustem na sedmi stranách. Bez obálky.

83 Otakar Španiel (50)

8. června 1911, z Paříže do Brna. Žádá adresáta. o zaslání ženského slováckého kroje.

Dopis — 1 dvojlíst (19,3×15,2 cm), psaný inkoustem na třech stranách. Bez obálky.

84 Otakar Španiel (51)

[Červen] 1911, z Paříže do Brna. Různá sdělení. O zamýšlené cestě do Brna v srpnu toho roku.

Dopis — 2 dvojlísty (20,2×12,7 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

85 Otakar Španiel (52)

20. července 1911, z Paříže do Brna. Různá sdělení.

Dopis — 2 dvojlísty (19,3×15,2 cm), psané inkoustem na sedmi stranách. Bez obálky.

86 Otakar Španiel (53)

24. ledna 1912, z Jaroměře do Brna. Různá sdělení.

Korespondenční lístek, psaný inkoustem.

87 Otakar Španiel (54)

12. února 1912, z Jaroměře do Brna. O situaci v Mánesu. Najal ateliér v Praze na Letné, Škroupova ul. 931. O definitivním odchodu do Prahy v březnu toho roku. O své práci. Žádost ředitele Luxemburského musea v Paříži o kolekci jeho prací pro musejní sbírky.

Dopis — 2 dvojlísty (21,1×16,5 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

88 Otakar Španiel (55)

28. března 1912, z Jaroměře do Brna. O své práci. Různá sdělení, převážně soukromé povahy.

Dopis — 1 dvojlíst (18,4×14,4 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

89 Otakar Španiel (56)

4. dubna 1912, z Jaroměře do Brna. Různá sdělení převážně soukromé povahy.

Dopis — 1 dvojlíst (18,4×14,4 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

90 Otakar Španiel (57)

7. května 1912, z Jaroměře do Brna. O rozhodnutí odejít v nejbližší době natrvalo do Prahy. Různá další sdělení převážně soukromé povahy.

Dopis — 2 dvojlísty (18,4×14,4 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

91 Otakar Španiel (58)

12. prosince 1912, z Prahy do Brna. O svých nejmladších pracích, mj. o zamýšlené výzdobě hotelu Palace v Plzni. O Kubinově sňatku a jeho odchodu do Paříže. Další zprávy.

Dopis — 2 dvojlísty (20,5×16,3 cm), psané inkoustem na sedmi stranách. Bez obálky.

92 Otakar Španiel (59)

[Květen ?] 1913, z Prahy do Brna. Různá sdělení soukromé povahy. O Kubinově návštěvě Prahy. Galerie v Praze zakoupila patnáct jeho plaket. S předtištěnou adresou: Praha, Letná, U Akademie 366.

Dopis — 2 dvojlísty (18,4×14,4 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

93 Otakar Španiel (60)

20. března 1914, z Prahy do Brna. O konkurech na akademii a umělecko-průmyslové škole. O své práci. Další různá sdělení.

Dopis — 2 dvojlísty (20,2×15,8 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

94 Otakar Španiel (61)

5. června 1914, z Prahy do Brna. O svém jmenování profesorem na umělecko-průmyslové škole v Praze. Různá sdělení.

Dopis — 1 list (27,5×21,3 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

95 Otakar Španiel (62)

31. prosince 1914, z Jaroměře do Brna. O svém pobytu a práci v Novém Městě. Různá zprávy a sdělení převážně soukromé povahy.

Dopis — 1 dvojlíst (18,6×14,3 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

96 Otakar Španiel (63)

14. března 1917, z Nového Města [?] do Brna. O své chystané výstavě v Mánesu. Různá zprávy a sdělení soukromé povahy.

Dopis — 2 dvojlísty (22,2×14 cm), psané inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

97 Otakar Španiel (64)

19. dubna 1917, z Prahy [?] do Brna. Různá sdělení, zčásti soukromé povahy.

Dopis — 1 dvojlíst (18×11,2 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

98 Otakar Španiel (65)

15. května 1917, z Prahy do Brna. Uchází se o místo profesora na medaiérské škole na akademii v Praze. Různá sdělení, zčásti soukromé povahy.

Dopis — 2 dvojlísty (22,2×14 cm), psané inkoustem na pěti stranách. Bez obálky.

99 Otakar Španiel (66)

18. června 1917, z Nového Města do Brna. O své návštěvě u Myslbeka. Další zprávy a sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (18,3×14 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

100 Otakar Španiel (67)

4. října 1917, z Prahy do Brna. O své práci na škole. Různá sdělení.

Dopis — 1 dvojlíst (24,3×18,1 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.

- 101 Otakar Španiel (68)
29. ledna 1918, z Prahy do Brna. O své práci. Různá sdělení soukromé povahy.
Dopis — 1 dvojlíst (18,3×18,1 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.
- 102 Otakar Španiel (69)
1. února 1918, z Prahy do Brna. Různá sdělení.
Dopis — 1 dvojlíst (18,3×18,1 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.
- 103 Otakar Španiel (70)
14. února 1918, z Prahy do Brna. Soukromá sdělení.
Dopis — 1 dvojlíst (18,3×18,1 cm), psaný inkoustem na jedné straně. Bez obálky.
- 104 Otakar Španiel (71)
4. dubna 1918, z Prahy do Brna. O své práci a o Gočárově návštěvě.
Dopis — 1 dvojlíst (18,3×18,1 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.
- 105 Otakar Španiel (72)
25. ledna 1920, z Prahy do Brna. O svých návrzích na nové české peníze. Různá sdělení a zprávy.
Dopis — 3 listy (18,3×18,1 cm), psaný inkoustem na pěti stranách. Bez obálky.
- 106 Otakar Španiel (73)
14. března 1921, z Prahy do Brna. Různá sdělení.
Dopis — 1 list (27,3×18,1 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.
- 107 Otakar Španiel (74)
18. března 1921, z Prahy do Brna. Různá sdělení.
Dopis — 1 list (24,3×18,1 cm), psaný inkoustem na jedné straně. Bez obálky.
- 108 Otakar Španiel (75)
17. ledna 1923, z Prahy do Brna. O padělcích své medaile „Vítězství“ pro ministerstvo národní obrany.
Dopis — 1 dvojlíst a 1 list (24,3×18,1 cm), psané inkoustem na pěti stranách. Bez obálky.
- 109 Otakar Španiel (76)
[1923], z Prahy do Brna. Děkuje za zjištění brněnských padělků své medaile „Vítězství“.
Dopis — 1 list (28,4×22,2 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.
- 110 Otakar Španiel (77)
8. ledna 1925, z Prahy do Brna. Různá sdělení, zčásti soukromé povahy. O práci na portrétu presidenta Masaryka a o hovorech s ním.
Dopis — 1 list (28,3×21,1 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.
- 111 Otakar Španiel (78)
[1926], z Prahy do Brna. O své práci. Různá sdělení.
Dopis — 1 dvojlíst (20,6×15,8 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.
- 112 Otakar Španiel (79)
19. července 1927, z Prahy do Brna. Děkuje za přání u příležitosti svého jmenování členem Akademie věd a umění. O své práci na pomníku presidenta Masaryka v Pardubicích a na bronzových dveřích pro chrám sv. Vít. O chystané cestě do Itálie a návštěvě u paní Masarykové v Ném. Rybném.
Dopis — 1 dvojlíst (18,4×13,1 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.
- 113 Otakar Španiel (80)
[1927 nebo začátek 1928], z Prahy do Brna. Různá sdělení.
Dopis — 1 list (28×22 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

114 Jan Štursa

12. dubna 1910, z Prahy do Brna. Odpověď na dopis se sdělením podmínek, za kterých by zhotovil dětský portrét.

Dopis — 1 dvojlíst (17,7×11 cm), psaný inkoustem na obou stranách. Bez obálky.

Vážený pane profesore,

děkuji Vám za Váš vzácný dopis, dovoluji si Vám sdělit, že zmíněný portrét dítěte bych velmi rád pracoval, a sice za následujících podmínek: Za honorář 800 K dodal bych portrét v *sádre*. Materiál konečný dle libosti buď bronz nebo mramor by se účtoval vzlaště. [sic!] Odlítí takové busty v bronzu čítá se as 400 K.

Pak: V přítomném čase nemohu z Prahy odjet, jsa vázán školou a nota bene teď vojenským cvičením k tomu.

Byl-li by vhodný čas měsíc září, bylo by mně to velmi příjemné, dojde-li k tomu.

Těšil bych se na chvíle, které bych mohl s Vámi trávit.

Prose, abyste mně laskavě, pane profesore, dal zprávu o rozhodnutí, poručím se Vám s výrazem úcty a uctivým pozdravem

Váš Štursa.

Praha 12./IV. 1910.

115 Joža Úprka (1)

6. listopadu 1897, z Hroznové Lhoty do Jaroměře. O jednání s řed. Marešem. Čeká na plány. Zálepka, psaná inkoustem.

116 Joža Úprka (2)

[1898 ?], z Hroznové Lhoty [?] do Jaroměře [?]. O společné maliřské výzdobě dvorany brněnské Vesny.

Dopis — 1 dvojlíst (29×23 cm), psaný inkoustem na dvou stranách. Bez obálky.

117 Zdenka Vorlová-Vlčková

14. dubna 1913, z Brna do Brna. Proší o přimluvu u Španiela.

Korespondenční lístek, psaný inkoustem.

118 Jan Zrzavý

18. dubna 1908, z Čáslavi-Reazkouce do Brna. O zaměření své práce a pobytu v Paříži. Pošle adresátovi další obrázky. O studiu ve škole a o své současné životní situaci.

Dopis — 1 dvojlíst (17,3×11,1 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky

Drahý pane,

Psal jste mi, zda vzpomenu si na Vás časem dopisem.

Dlouho jsem nepsal.

Dobře jste mi radil, ale já Vás neposlechl. Nemohl jsem ale jinak, nemohu nikdy uvěřit, o čem sám se nepřesvědčím.

Těž jste psal, že snad jiné názory si utvořím; měl jste pravdu, dobře jste to vytušil. Proto jsem jsem [sic!] též vzdoroval okolt.

Když byla v Praze výstava impresionistů, překvapilo mne to a uchvátilo, poznal jsem, že já již dávno jsem k tomu tihl; našel jsem odhozené obrázky a viděl, že je to pravda a měl jsem radost, že smí se tak malovat. Ve škole se mi nedařilo, samé překážky a odpor mému citění, a já — odjel tajně do Paříže. Musel jsem se vrátit. Ve škole byl jsem beze všeho přijat. Ale skoro nerad jsem byl, byl bych nejradší vůbec přestal malovat. — V Paříži jsem byl asi 10 dní. Poměry byly docela jiné, než jak mi byly líčeny. Nikdy jsem snad nežil duševně tak silně, jako tam. Pafť mne nudila, ve dne jsem prochodil okolo Sény [sic!] a večer chvilí po boulevardu — o 7. jsem chodil spát. Dál chodit jsem se neodvažoval. Celou tu dobu jedl jsem jen chleba, číst jsem neměl co, francouzsky jsem nerozuměl, a z domova nepsali. Nejvíc mne unavovalo napjaté čekání. Kdyby bývalo možno tam dostat jakoukoli práci, nebyl bych se vrátil za nic — ale nebylo vůbec možno. Tak jsem teď zase zde, šosatím, jsem prázdný, bez útěchy a myslím, že nebudu k ničemu — a jsem si toho docela vědom — to je trýzeň.

Dovolím si Vám o prázdninách poslat opět nějaké obrázky, ale budu lépe volit, nepošlu zas studie z přírody.

Ve škole mi to jde jakž-takž — z kreslení prostředně, z modelování (pranic mě netěší) a deskriptivy velmi bídně, asi teď v květnu neudělám z ní klausuru — a budu muset pryč. Není to ani mojí vinou, že neprospívám; podobné věci naprosto, přes všeckú snahu a vysvětlování nechápu.

Co mě se týče, je mi jedno, co se mnou bude dál, ale kvůli rodičům bych velmi rád zůstal, aby neměli starost o mou budoucí existenci a mně nedělali výčitky. Já ztratil vše, to nejkrásnější, co tak sladce jsem si vysnil, idey přestaly mne milovat — co tedy zbylo? I lásku ztratil jsem, dříve než mohl jsem poznat, že je (čistou a svatou, ne k milence snad — to nepsal bych Vám) — a bez lásky člověk živoří a zmirá. Můj život bude jen veliký smutek a jen klam.

Nežříkám se jej, rád bych žil, kdybych si byl jist, že prospějí lidem, že budu od nich (několika málo) milován a vzbudil v nich takovou vroucí snivou lásku, jakou já mám. Smrt je mi milenkou, která v lásku Jeho mne unese.

Dnes nemohu Vám psát víc, je to zbytečné někomu vůbec psát snad — pro mne —.

Váš Zrzavý.

Čáslav-Rezkovec 18. dubna 1908.

119 František Ženíšek

15. února 1894, z Prahy do Jaroměře. O diplomu pro město Jaroměř, vypracovaném jeho žákem Špillarem. Žádá o zvýšení honoráře pro autora.

Dopis — 1 dvojlist (17,3×11,2 cm), psaný inkoustem na všech stranách. Bez obálky.